

FRANTIŠEK KÖLBEL:

HYPERTROFIE SRDCE

I. vydání, Státní zdravotnické nakladatelství, Praha, 1969, stran 136, 38 obrázků, cena kartonového výtisku Kčs 20,—.

V Thomayerově sbírce Státního zdravotnického nakladatelství objevila se útlá knížečka, představující pokus autora o řešení kardiologické problematiky na úrovni molekulární. Molekulární biologie zasahuje dnes nejrůznějším způsobem skoro do všech oborů teoretického lékařství, a jak vidíme z předložené práce, i do některých klinických oborů. Jak uvádí akademik Charvát v předmluvě, práce je výsledkem jednoročního pobytu autora na světovém pracovišti prof. Mommaertse v Los Angeles. Práce samotná se člení na 6 kapitol, úvod, závěr a přehled použitých laboratorních metod. Souhrn a literatura obsahující 252 poukazů doplňují tento úzký spisek. Velká většina práce je věnována proteosyntezě a jejímu mechanismu z obecného hlediska i proteosyntezě ve svalové tkáni za normálních a patologických podmínek. Obě kapitoly jsou velmi zajímavé, protože přináší vlastní poslední názory o této problematice, v seznamu literatury najdeme citace z roku 1968. I když je práce biochemicky laděná, přece najde zájem i u kli-

nicky zaměřených pracovníků, pro které molekulární a subcelulární úroveň dějů v zdravém či nemocném myokardu stává se v současnosti aktuální a informace o těchto dějích mohou posloužit ve značné míře i kliníkovi. I když Köbelova práce nepředstavuje celkové poznání o dějích v buňkách myokardu, přece je jakýmsi začátkem v našem písemnictví, který čeká na následovníky.

Závěrem je si přát více takových publikací, jako je publikace Köbelova, protože přináší aktuální problematiku, dokumentovanou vlastními výsledky na světovém pracovišti a pokoušející se moderním způsobem pomoci v řešení tak závažné problematiky jako je hypertrofie myokardu. Tuto drobnou publikaci doporučujeme nejen teoretickým pracovníkům, ale i kliníkům, především kardiologům. A hrstka lékařů, zabývajících se rehabilitací v kardiologii, sáhne jistě po této publikaci, protože hypertrofie myokardu představuje i pro tyto odborníky závažný problém.

Dr. M. Palát

VLADIMÍR VONDRÁČEK, JAN DOBIÁŠ A SPOL.

LÉKAŘSKÁ PSYCHOLOGIE

I. vydání, Státní zdrav. nakladatelství, Praha, 1969, stran 280, 2 obrázky, cena váz. výt. Kčs 42,—.

Pod vedením prof. Vladimíra Vondráčka team autorov pripravil pre lekársku verejnú prvú monografiu z oblasti lekárskej psychológie. Lekárska psychológia v súčasnosti je disciplínou, ktorá zasahuje prakticky do všetkých lekárskejších odborov. Lekárska práca, tak ako sa s ňou stretávame na jednotlivých oddeleniach klinickej medicíny, vyžaduje nutnosť zna-

lostí určitých otázok z oblasti súčasnej psychológie. Vedení touto myšlienkou zostavilo spolu 17 autorov z popredných psychiatrických a psychologických pracovísk prvú monografiu o lekárskej psychológii.

Po stránke členenia tejto monografie je tu celkom 13 kapitol s predhovorom prof. Vondráčka a s vecným registrom na záver

knihy jednotlivé kapitoly riešia jednak otázky všeobecnej psychológie a jednak špeciálne otázky psychológie v medicíne. Autori kapitol snažili sa podať súčasný stav znalostí v tej-ktorej kapitole. Každá kapitola je prakticky zakončená prehľadom najdôležitejšieho písomníctva k diskutovanej otázke.

Účelom predloženej publikácie bolo iste vyplniť medzeru, ktorá je v československom písomníctve v tejto oblasti. Existuje síce celý rad čiastkových publikácií, ktoré riešia okrajovo jednotlivé aspekty psychológie v medicíne, alebo špeciálne otázky psychológie v niektorých medicínskych odboroch. Práca Vondráčkova a Doblášova a kolektívu autorov však prináša súborný pohľad na problematiku, takú závažnú pre medicínu.

Na knihe ako celku síce vidieť rôznorodosť názorov podľa toho, ktorú kapitolu ktorý odborník spracoval, treba však zvýdihnúť základné hľadisko a to je exis-

tencia tejto monografie vôbec. Myslím si, že uvedená monografia prispieje značným spôsobom pre informáciu nielen lekárom, ale aj ostatným kategóriám zdravotníckych pracovníkov. Všetci tu nájdú otázky svojho záujmu a dostatok poučenia pre svoju prácu.

„Lekárska psychológia“ tak ako nám ju pripravilo Štátne zdravotnícke vydavateľstvo, stane sa iste príručkou, po ktorej rád siahne nielen lekár-klínik, ale aj iný zdravotnícky pracovník a v neposlednom rade iste aj rehabilitačný pracovník, pretože práve v rehabilitácii ako v interdisciplinárnom odbore medicíny má psychológia svoje prednostné postavenie.

Po stránke vybavenia kniha charakterizuje štandard Štátneho zdravotníckeho vydavateľstva, grafická úprava svedčí o vkuse technickej redakcie. Je i naším práním, aby táto monografia našla cestu do odbornej zdravotníckej verejnosti, ktorá v nej určite nájde, čo hľadá.

Dr. M. Palát

J. HOŘEJŠ:

OSTEOARTROSA ČELISTNÍHO KLOUBU

Vydalo Státní zdravotnické nakladatelství, Praha 1969 ako 62. číslo Albertovej zbierky. Strán 64, 3 grafy, 13 rtg-gramov a 9 tabuliek.

I keď onemocnenia temporomandibulárneho kĺbu v našej dennej praxi nie sú zriedkavé, jednako stomatologická literatúra v tejto oblasti je pomerne málo zastúpená. Preto možno s plným porozumením kvitovať snahu autora — prispieť svojou prácou stomatologickej verejnosti a vyplniť tak vákuum v odbore, kde je to do istej miery priam citeľné.

Práca je systematicky rozdelená do troch častí. V prvej časti sa pojednáva o anatómii, mechanike a nomenklatúre čelustného kĺbu. Časť druhá zaujíma etiológiu, patológiu, rfg vyšetrovaciu techniku s röntgenologickým obrazom osteoartrózy a príznaky choroby. Tretia časť obsahuje terapiu s výsledkami vlastného pozorovania, so záverom a uvedenou literatúrou.

Základným postulátom každého patologického problému, do ktorého podstaty treba vniknúť, je anatomická znalosť nemocnej oblasti. Pri tom treba podotknúť, že anatómia má byť podaná tak, aby sa študujúci mohol plne sústrediť výlučne na

ústredný motív problému — v našom prípade na čelustný kĺb. Autor výstižne a prakticky poukazuje po stránke anatomickej na temporomandibulárny kĺb a nezačádza do anatomických detailov, čím by rozptýlil pozornosť čitateľa. V mechanike čelustného kĺbu máme rozvedený pohyb dolnej čelusti, kde okrem iného nájdeme zmienku o vysvetlení pohybu čelustného kĺbu, ako aj o úlohe disku. Pretože nomenklatúra činnosti kĺbu čelusti je pomerne ustálená, autor uvádza iba tie odchýlky, ktoré sú v označovaní poruchy funkcie.

Druhá časť práce začína etiológiou osteoartrózy, kde autor uvádza viaceré teórie, pri čom treba podotknúť, že všetky uvedené teórie majú spoločného menovateľa, ktorým je, že za hlavnú príčinu degeneračných zmien čelustného kĺbu sa pokladajú vlivy mechanické. Patologicko-anatomický obraz osteoartrózy čelustného kĺbu je charakterizovaný degeneračnými zmenami v miestach najväčšieho zaťaženia